

劝发菩提心文

清·省庵法师 撰

quàn fā pú tí xīn wén
劝发菩提心文

gǔ háng fàn tiān sì shā mén shí xián zhuàn
古杭梵天寺沙门实贤撰

bù xiào yú xià fán fū sēng shí xián qì
不肖愚下凡夫僧实贤，泣

xuè qǐ sǎng āi gào xiàn qián dà zhòng jí dāng
血稽颡，哀告现前大众，及当

shì jìng xìn nán nǚ děng wéi yuàn cí bēi shǎo
世净信男女等，惟愿慈悲，少

jiā tīng chá
加听察。

cháng wén rù dào yào mén fā xīn wéi shǒu
尝闻入道要门，发心为首；

xiū xíng jí wù lì yuàn jū xiān yuàn lì
修行急务，立愿居先。愿立，

zé zhòngshēng kě dù xīn fā zé fó dào kān
则众生可度；心发，则佛道堪

chéng gǒu bù fā guǎng dà xīn lì jiān gù
成。苟不发广大心，立坚固

yuàn zé zòng jīng chén jié yī rán hái zài lún
愿，则纵经尘劫，依然还在轮

huí suī yǒu xiū xíng zǒng shì tú láo xīn kǔ
回；虽有修行，总是徒劳辛苦。

gù huá yán jīng yún wàng shī pú tí xīn
故《华严经》云：「忘失菩提心，

xiū zhū shàn fǎ shì míng mó yè wàng shī shàng
修诸善法，是名魔业」。忘失尚

ěr kuàng wèi fā hū gù zhī yù xué rú lái
尔，况未发乎？故知欲学如来

chéng bì xiān jù fā pú sà yuàn bù kě huǎn
乘，必先具发菩萨愿，不可缓

yě
也。

rán xīn yuàn chā bié qí xiàng nǎi duō ruò
然心愿差别，其相乃多；若

bù zhǐ chén rú hé qū xiàng jīn wèi dà zhòng
不指陈，如何趋向？今为大众

lūè ér yán zhī xiàng yǒu qí bā suǒ wèi xié
略而言之。相有其八：所谓邪、

zhèng zhēn wěi dà xiǎo piān yuán
正、真、伪、大、小、偏、圆

shì yě yún hé míng wéi xié zhèng zhēn
是也。云何名为邪、正、真、

wěi dà xiǎo piān yuán yé
伪、大、小、偏、圆耶？

shì yǒu xíng rén yī xiàng xiū xíng bù jiū
世有行人，一向修行，不究

zì xīn dàn zhī wài wù huò qiú lì yǎng
自心，但知外务。或求利养，

huò hào míng wén huò tān xiàn shì yù lè huò
或好名闻，或贪现世欲乐，或

wàng wèi lái guǒ bào rú shì fā xīn míng zhī
望未来果报。如是发心，名之

wéi xié jì bù qiú lì yǎng míng wén yòu bù
为邪。既不求利养名闻，又不

tān yù lè guǒ bào wéi wèi shēng sǐ wèi pú
贪欲乐果报，唯为生死，为菩

tí rú shì fā xīn míng zhī wéi zhèng
提。如是发心，名之为正。

niàn niàn shàng qiú fó dào xīn xīn xià huà
念念上求佛道，心心下化

zhòngshēng wén fó dào cháng yuǎn bù shēng tuì
众生。闻佛道长远，不生退

qiè guānzhòngshēng nán dù bù shēng yàn juàn
怯；观众生难度，不生厌倦。

rú dēng wàn wàn zhī shān bì qióng qí dǐng rú
如登万仞之山，必穷其顶；如

shàng jiǔ céng zhī tā bì zào qí diān rú shì
上九层之塔，必造其巅。如是

fā xīn míng zhī wéi zhēn yǒu zuì bù chàn
发心，名之为真。有罪不忏，

yǒu guò bù chú nèi zhuó wài qīng shǐ qín zhōng
有过不除，内浊外清，始勤终

dài suī yǒu hǎo xīn duō wéi míng lì zhī suǒ
怠。虽有好心，多为名利之所

jiā zá suī yǒu shàn fǎ fù wéi zuì yè zhī
夹杂；虽有善法，复为罪业之

suǒ rǎn wū rú shì fā xīn míng zhī wéi wěi
所染污。如是发心，名之为伪。

zhòngshēng jiè jìn wǒ yuàn fāng jìn pú
众生界尽，我愿方尽；菩

tí dào chéng wǒ yuàn fāng chéng rú shì fā xīn
提道成，我愿方成。如是发心，

míng zhī wéi dà guān sān jiè rú láo yù shì
名之为大。观三界如牢狱，视

shēng sǐ rú yuàn jiā dàn qī zì dù bù yù
生死如怨家，但期自度，不欲

dù rén rú shì fā xīn míng zhī wéi xiǎo
度人。如是发心，名之为小。

ruò yú xīn wài jiàn yǒu zhòngshēng jí yǐ
若于心外见有众生，及以

fó dào yuàn dù yuàn chéng gōng xūn bù wàng
佛道，愿度愿成；功勋不忘，

zhī jiàn bù mǐn rú shì fā xīn míng zhī wéi
知见不泯。如是发心，名之为

piān ruò zhī zì xìng shì zhòngshēng gù yuàn dù
偏。若知自性是众生，故愿度

tuō zì xìng shì fó dào gù yuàn chéng jiù
脱；自性是佛道，故愿成就。

bù jiàn yī fǎ lí xīn bié yǒu yǐ xū kōng
不见一法，离心别有。以虚空

zhī xīn fā xū kōng zhī yuàn xíng xū kōng zhī
之心，发虚空之愿，行虚空之

xíng zhèng xū kōng zhī guǒ yì wú xū kōng zhī
行，证虚空之果，亦无虚空之

xiàng kě dé rú shì fā xīn míng zhī wéi yuán
相可得。如是发心，名之为圆。

zhī cǐ bā zhǒng chā bié zé zhī shěn
知此八种差别，则知审

chá zhī shěn chá zé zhī qù qǔ zhī qù
察；知审察，则知去取；知去

qǔ zé kě fā xīn yún hé shěn chá wèi
取，则可发心。云何审察？谓

wǒ suǒ fā xīn yú cǐ bā zhōng wéi xié wéi
我所发心，于此八中，为邪为

zhèng wéi zhēn wéi wěi wéi dà wéi xiǎo
正？为真为伪？为大为小？

wéi piān wéi yuán yún hé qù qǔ suǒ wèi
为偏为圆？云何去取？所谓

qù xié qù wěi qù xiǎo qù piān qǔ
去邪、去伪、去小、去偏，取

zhèng qǔ zhēn qǔ dà qǔ yuán rú cǐ
正、取真、取大、取圆。如此

fā xīn fāng dé míng wéi zhēnzhèng fā pú tí xīn
发心，方得名为真正发菩提心

yě
也。

cǐ pú tí xīn zhū shàn zhōng wáng bì
此菩提心，诸善中王；必

yǒu yīn yuán fāng dé fā qǐ jīn yán yīn yuán
有因缘，方得发起。今言因缘，

lǜ yǒu shí zhǒng hé děng wéi shí yī zhě niàn
略有十种。何等为十？一者念

fó zhòng ēn gù èr zhě niàn fù mǔ ēn gù
佛重恩故，二者念父母恩故，

sān zhě niàn shī zhǎng ēn gù sì zhě niàn shī zhǔ
三者念师长恩故，四者念施主

ēn gù wǔ zhě niàn zhòngshēng ēn gù liù zhě
恩故，五者念众生恩故，六者

niàn shēng sǐ kǔ gù qī zhě zūn zhòng jǐ líng
念生死苦故，七者尊重己灵

gù bā zhě chàn huī yè zhàng gù jiǔ zhě qiú
故，八者忏悔业障故，九者求

shēng jìng tǔ gù shí zhě wèi niàn zhèng fǎ dé jiǔ
生净土故，十者为念正法得久

zhù gù
住故。

yún hé niàn fó zhòng ēn wèi wǒ shì jiā
云何念佛重恩？谓我释迦

rú lái zuì chū fā xīn wèi wǒ děng gù
如来，最初发心，为我等故，

xíng pú sà dào jīng wú liàng jié bèi shòu zhū
行菩萨道，经无量劫，备受诸

kǔ wǒ zào yè shí fó zé āi lián fāng
苦。我造业时，佛则哀怜，方

biàn jiào huà ér wǒ yú chī bù zhī xìn shòu
便教化，而我愚痴，不知信受。

wǒ duò dì yù fó fù bēi tòng yù dài wǒ
我堕地狱，佛复悲痛，欲代我

kǔ ér wǒ yè zhòng bù néng jiù bá wǒ
苦，而我业重，不能救拔。我

shēng rén dào fó yǐ fāng biàn lìng zhòng shàn gēn
生人道，佛以方便，令种善根，

shì shì shēngshēng suí zhú yú wǒ xīn wú zàn
世世生生，随逐于我，心无暂

shě fó chū chū shì wǒ shàng chén lún jīn
舍。佛初出世，我尚沈沦，今

dé rén shēn fó yǐ miè dù hé zuì ér shēng
得人身，佛已灭度。何罪而生

mò fǎ hé fú ér yù chū jiā hé zhàng
末法？何福而预出家？何障

ér bù jiàn jīn shēn hé xìng ér gōng féng shè
而不见金身？何幸而躬逢舍

lì rú shì sī wéi xiàng shǐ bù zhòng shàn
利？如是思惟，向使不种善

gēn hé yǐ dé wén fó fǎ bù wén fó
根，何以得闻佛法？不闻佛

fǎ yān zhī cháng shòu fó ēn cǐ ēn cǐ
法，焉知常受佛恩？此恩此

dé qiū shān nán yù zì fēi fā guǎng dà xīn
德，丘山难喻。自非发广大心，

xíng pú sà dào jiàn lì fó fǎ jiù dù zhòng
行菩萨道，建立佛法，救度众

shēng zòng shǐ fěn shēn suì gǔ qǐ néng chóu
生，纵使粉身碎骨，岂能酬

dá shì wéi fā pú tí xīn dì yī yīn yuán
答？是为发菩提心第一因缘

yě
也。

yún hé niàn fù mǔ ēn āi āi fù
云何念父母恩？哀哀父

mǔ shēng wǒ qú láo shí yuè sān nián huái
母，生我劬劳，十月三年，怀

tāi rǔ bǔ tuī gān qù shī yàn kǔ tǔ gān
胎乳哺，推干去湿，咽苦吐甘，

cái dé chéng rén zhǐ wàng shào jì mén fēng gòng
才得成人。指望绍继门风，供

chéng jì sì jīn wǒ děng jì yǐ chū jiā làn
承祭祀。今我等既已出家，滥

chēng shì zǐ tiǎn hào shā mén gān zhǐ bù gòng
称释子，忝号沙门。甘旨不供，

jì sǎo bù jǐ shēng bù néng yǎng qí kǒu tǐ
祭扫不给；生不能养其口体，

sǐ bù néng dǎo qí shén líng yú shì jiān zé wéi
死不能导其神灵。于世间则为

dà sǔn yú chū shì yòu wú shí yì liǎng tú
大损，于出世又无实益。两途

jì shī zhòng zuì nán táo rú shì sī wéi
既失，重罪难逃。如是思惟，

wéi yǒu bǎi jié qiān shēng cháng xíng fó dào shí
惟有百劫千生，常行佛道；十

fāng sān shì pǔ dù zhòngshēng zé bù wéi yī
方三世，普度众生。则不惟一

shēng fù mǔ shēngshēng fù mǔ jù méng bá
生父母，生生父母，俱蒙拔

jì bù wéi yī rén fù mǔ rén rén fù mǔ
济；不惟一人父母，人人父母，

jìn kě chāoshēng shì wéi fā pú tí xīn dì èr
尽可超升。是为发菩提心第二

yīn yuán yě
因缘也。

yún hé niàn shī zhǎng ēn fù mǔ suī néng
云何念师长恩？父母虽能

shēng yù wǒ shēn ruò wú shì jiān shī zhǎng zé
生育我身，若无世间师长，则

bù zhī lǐ yì ruò wú chū shì shī zhǎng zé
不知礼义；若无出世师长，则

bù jiě fó fǎ bù zhī lǐ yì zé tóng yú
不解佛法。不知礼义，则同于

yì lèi bù jiě fó fǎ zé hé yì sù
异类；不解佛法，则何异俗

rén jīn wǒ děng cū zhī lǐ yì lüè jiě fó
人？今我等粗知礼义，略解佛

fǎ jiā shā pī tǐ jiè pǐn zhān shēn cǐ
法，袈裟被体，戒品沾身，此

zhī zhòng ēn cóng shī zhǎng dé ruò qiú xiǎo guǒ
之重恩，从师长得。若求小果，

jīn néng zì lì jīn wèi dà chéng pǔ yuàn lì
仅能自利；今为大乘，普愿利

rén zé shì chū shì jiān èr zhǒng shī zhǎng jù
人，则世出世间二种师长，俱

méng lì yì shì wéi fā pú tí xīn dì sān yīn
蒙利益。是为发菩提心第三因

yuán yě
缘也。

yún hé niàn shī zhǔ ēn wèi wǒ děng jīn
云何念施主恩？谓我等今

zhě rì yòng suǒ zī bìng fēi jǐ yǒu èr
者，日用所资，并非己有。二

shí zhōu fàn sì jì yī shang jí bìng suǒ xū
时粥饭，四季衣裳，疾病所需，

shēn kǒu suǒ fèi cǐ jiē chū zì tā lì jiāng
身口所费，此皆出自他力，将

wèi wǒ yòng bǐ zé jié lì gōnggēng shàng nán
为我用。彼则竭力躬耕，尚难

hú kǒu wǒ zé ān zuò shòu shí yóu bù chèn
糊口；我则安坐受食，犹不称

xīn bǐ zé fǎng zhī bù yǐ yóu zì jiān nán
心。彼则纺织不已，犹自艰难；

wǒ zé ān fú yǒu yú nìng zhī ài xī bǐ
我则安服有余，宁知爱惜？彼

zé bì mén péng hù rǎo rǎng zhōngshēn wǒ zé
则葑门蓬户，扰攘终身；我则

guǎng yǔ xián tíng yōu yóu zú suì yǐ bǐ láo
广宇闲庭，悠游卒岁。以彼劳

ér gòng wǒ yì yú xīn ān hū jiāng tā lì
而供我逸，于心安乎？将他利

ér rùn jǐ shēn yú lǐ shùn hū zì fēi bēi
而润己身，于理顺乎？自非悲

zhì shuāng yùn fú huì èr yán tán xìn zhān
智双运，福慧二严，檀信沾

ēn zhòngshēngshòu cì zé lì mǐ cùn sī
恩，众生受赐，则粒米寸丝，

chóucháng yǒu fèn è bào nán táo shì wéi fā
酬偿有分，恶报难逃。是为发

pú tí xīn dì sì yīn yuán yě
菩提心第四因缘也。

yún hé niàn zhòngshēng ēn wèi wǒ yǔ
云何念众生恩？谓我与

zhòngshēng cóngkuàng jié lái shì shì shēngshēng
众生，从旷劫来，世世生生，

hù wéi fù mǔ bǐ cǐ yǒu ēn jīn suī gé
互为父母，彼此有恩。今虽隔

shì hūn mí hù bù xiāng shí yǐ lǐ tuī zhī
世昏迷，互不相识，以理推之，

qǐ wú bào xiào jīn zhī pī máo dài jiǎo ān
岂无报效？今之披毛戴角，安

zhī fēi xī wéi qí zǐ hū jīn zhī ruǎn dòng
知非昔为其子乎？今之蠕动

yuān fēi ān zhī bù céng wéi wǒ fù hū měi
蜎飞，安知不曾为我父乎？每

jiàn yòu lí fù mǔ zhǎng ér róng mào dōu wàng
见幼离父母，长而容貌都忘，

hé kuàng sù shì qīn yuán jīn zé zhāng wáng nán
何况宿世亲缘，今则张王难

jì bǐ qí háo hū yú dì yù zhī xià wǎn
记。彼其号呼于地狱之下，宛

zhuǎn yú è guǐ zhī zhōng kǔ tòng shuí zhī
转于饿鬼之中，苦痛谁知？

jī xū ān sù wǒ suī bù jiàn bù wén bǐ
饥虚安诉？我虽不见不闻，彼

bì qiú zhǒng qiú jì fēi jīng bù néng chén cǐ
必求拯求济。非经不能陈此

shì fēi fó bù néng dào cǐ yán bǐ xié jiàn
事，非佛不能道此言，彼邪见

rén hé zú yǐ zhī cǐ shì gù pú sà guān
人，何足以知此？是故菩萨观

yú lóu yǐ jiē shì guò qù fù mǔ wèi lái
于蝼蚁，皆是过去父母，未来

zhū fó cháng sī lì yì niàn bào qí ēn
诸佛，常思利益，念报其恩。

shì wéi fā pú tí xīn dì wǔ yīn yuán yě
是为发菩提心第五因缘也。

yún hé niàn shēng sǐ kǔ wèi wǒ yǔ
云何念生死苦？谓我与

zhòngshēng cóngkuàng jié lái cháng zài shēng sǐ
众生，从旷劫来，常在生死，

wèi dé xiè tuō rén jiān tiān shàng cǐ jiè tā
未得解脱。人间天上，此界他

fāng chū mò wàn duān shēng chén piàn kè é
方，出没万端，升沈片刻。俄

yān ér tiān é yān ér rén é yān ér dì
焉而天，俄焉而人，俄焉而地

yù chù shēng è guǐ hēi mén zhāo chū ér
狱、畜生、饿鬼。黑门朝出而

mù huán tiě kū zàn lí ér yòu rù dēng dāo
暮还，铁窟暂离而又入。登刀

shān yě zé jǔ tǐ wú wán fū pān jiàn shù
山也，则举体无完肤；攀剑树

yě zé fāng cùn jiē gē liè rè tiě bù chú
也，则方寸皆割裂。热铁不除

jī tūn zhī zé gān cháng jìn làn yáng tóng nán
饥，吞之则肝肠尽烂，烊铜难

liáo kě yǐn zhī zé gǔ ròu dōu mí lì jù
疗渴，饮之则骨肉都糜。利锯

jiě zhī zé duàn ér fù xù qiǎo fēng chuī zhī
解之，则断而复续；巧风吹之，

zé sǐ yǐ huánshēng měng huǒ chéngzhōng rěn tīng
则死已还生。猛火城中，忍听

jiào háo zhī cǎn jiān áo pán lǐ dàn wén kǔ
叫 嗥 之 惨 ； 煎 熬 盘 里 ， 但 闻 苦

tòng zhī shēng bīng dòng shǐ níng zé zhuàng sì qīng
痛 之 声 。 冰 冻 始 凝 ， 则 状 似 青

lián ruǐ jié xuè ròu jì liè zé shēn rú hóng
莲 蕊 结 ； 血 肉 既 裂 ， 则 身 如 红

ōu huā kāi yī yè sǐ shēng dì xià měi jīng
藕 华 开 。 一 夜 死 生 ， 地 下 每 经

wàn biàn yī zhāo kǔ tòng rén jiān yǐ guò bǎi
万 遍 ； 一 朝 苦 痛 ， 人 间 已 过 百

nián pín fán yù zú pí láo shuí xìn yán wēng
年 。 频 烦 狱 卒 疲 劳 ， 谁 信 阎 翁

jiào jiè shòu shí zhī kǔ suī huǐ hèn yǐ hé
教 诫 ？ 受 时 知 苦 ， 虽 悔 恨 以 何

zhuī tuō yǐ huán wàng qí zuò yè yě rú
追 ？ 脱 已 还 忘 ， 其 作 业 也 如

gù biān lú chū xuè shuí zhī wú mǔ zhī
故 。 鞭 驴 出 血 ， 谁 知 吾 母 之

bēi   qiān shī jiù tú   yān shí nǎi wēng zhī
悲？牵豕就屠，焉识乃翁之

tòng   shí qí zǐ ér bù zhī   wén wáng shàng
痛？食其子而不知，文王尚

ěr   dàn qí qīn ér wèi shí   fán lèi jiē rán
尔；啖其亲而未识，凡类皆然。

dāng nián ēn ài   jīn zuò yuàn jiā   xī rì kòu
当年恩爱，今作怨家；昔日寇

chóu   jīn chéng gǔ ròu   xī wéi mǔ ér jīn wéi
仇，今成骨肉。昔为母而今为

fù   jiù shì wēng ér xīn zuò fū   sù mìng zhī
妇，旧是翁而新作夫。宿命知

zhī   zé kě xiū kě chǐ   tiān yǎn shì zhī
之，则可羞可耻；天眼视之，

zé kě xiào kě lián   fèn huì cóngzhōng   shí yuè
则可笑可怜。粪秽丛中，十月

bāo cáng nán guò   nóng xuè dào lǐ   yī shí dǎo
包藏难过；脓血道里，一时倒

xià kě lián shào yě hé zhī dōng xī mò biàn
下可怜。少也何知，东西莫辨；

zhǎng ér yǒu shí tān yù biàn shēng xū yú ér
长而有识，贪欲便生。须臾而

lǎo bìng xiāng xún xùn sù ér wú cháng yòu zhì
老病相寻，迅速而无常又至。

fēng huǒ jiāo jiān shén shí yú zhōng kuì luàn jīng
风火交煎，神识于中溃乱；精

xuè jì jié pí ròu zì wài gān kū wú yī
血既竭，皮肉自外干枯。无一

máo ér bù bèi zhēn zuàn yǒu yī qiào ér jiē cóng
毛而不被针钻，有一窍而皆从

dāo gē guī zhī jiāng pēng qí tuō qiào yě yóu
刀割。龟之将烹，其脱壳也犹

yì shén zhī yù xiè qí qù tǐ yě bèi nán
易；神之欲谢，其去体也倍难。

xīn wú cháng zhǔ lèi shāng gǔ ér chù chù bēn
心无常主，类商贾而处处奔

chí shēn wú dìng xíng sì fáng wū ér pín pín
驰；身无定形，似房屋而频频

qiān xǐ dà qiān chén diǎn nán qióngwǎng fǎn zhī
迁徙。大千尘点，难穷往返之

shēn sì hǎi bō tāo shú jì bié lí zhī
身；四海波涛，孰计别离之

lèi é é jī gǔ guò bǐ chóngshān mǎng
泪？峨峨积骨，过彼崇山；莽

mǎnghéng shī duō yú dà dì xiàng shǐ bù wén
莽横尸，多于大地。向使不闻

fó yǔ cǐ shì shuí jiàn shuí wén wèi dǔ fó
佛语，此事谁见谁闻？未睹佛

jīng cǐ lǐ yān zhī yān jué qí huò yī qián
经，此理焉知焉觉？其或依前

tān liàn réng jiù chī mí zhī kǒng wàn jié qiān
贪恋，仍旧痴迷；只恐万劫千

shēng yī cuò bǎi cuò rén shēn nán dé ér yì
生，一错百错。人身难得而易

shī liáng shí yì wǎng ér nán zhuī dào lù míng
失，良时易往而难追。道路冥

míng bié lí cháng jiǔ sān tú è bào huán
冥，别离长久；三途恶报，还

zì shòu zhī tòng bù kě yán shuí dāng xiāng
自受之。痛不可言，谁当相

dài xīng yán jí cǐ néng bù hán xīn shì
代？兴言及此，能不寒心？是

gù yí yīng duànshēng sǐ liú chū ài yù hǎi
故宜应断生死流，出爱欲海；

zì tā jiān jì bǐ àn tóngdēng kuàng jié shū
自他兼济，彼岸同登。旷劫殊

xūn zài cǐ yī jǔ shì wéi fā pú tí xīn
勋，在此一举。是为发菩提心

dì liù yīn yuán yě
第六因缘也。

yún hé zūn zhòng jǐ líng wèi wǒ xiàn qián
云何尊重己灵？谓我现前

yī xīn zhí xià yǔ shì jiā rú lái wú èr wú
一心，直下与释迦如来无二无

bié yún hé shì zūn wú liàng jié lái zǎo chéngzhèng
别，云何世尊无量劫来早成正

jué ér wǒ děng hūn mí diān dǎo shàng zuò fán
觉，而我等昏迷颠倒，尚做凡

fū yòu fó shì zūn zé jù yǒu wú liàng shén
夫？又佛世尊则具有无量神

tōng zhì huì gōng dé zhuāng yán ér wǒ děng zé
通智慧，功德庄严，而我等则

dàn yǒu wú liàng yè xì fán nǎo shēng sǐ chán
但有无量业系烦恼，生死缠

fù xīn xìng shì yī mí wù tiān yuān jìng
缚。心性是一，迷悟天渊，静

yán sī zhī qǐ bù kě chǐ pì rú wú jià
言思之，岂不可耻？譬如无价

bǎo zhū mò zài yū ní shì tóng wǎ lì
宝珠，没在淤泥，视同瓦砾，

bù jiā ài zhòng shì gù yí yīng yǐ wú liàng shàn
不加爱重。是故宜应以无量善

fǎ duì zhì fán nǎo xiū dé yǒu gōng zé
法，对治烦恼。修德有功，则

xìng dé fāng xiǎn rú zhū bèi zhuó xuán zài gāo
性德方显。如珠被濯，悬在高

chuáng dòng dá guāng míng yìng bì yī qiè kě
幢，洞达光明，映蔽一切。可

wèi bù gū fó huà bù fù jǐ líng shì wéi
谓不孤佛化，不负己灵。是为

fā pú tí xīn dì qī yīn yuán yě
发菩提心第七因缘也。

yún hé chàn huǐ yè zhàng jīng yán fàn
云何忏悔业障？经言：犯

yī jí luó rú sì tiān wáng shòu wǔ bǎi suì
一吉罗，如四天王寿五百岁，

duò ní lí zhōng jí luó xiǎo zuì shàng huò cǐ
堕泥犁中。吉罗小罪，尚获此

bào hé kuàngzhòng zuì qí bào nán yán jīn
报，何况重罪？其报难言！今

wǒ děng rì yòng zhī zhōng yī jǔ yī dòng héng
我等日用之中，一举一动，恒

wéi jiè lǜ yī cān yī shuǐ pín fàn shī luó
违戒律；一餐一水，频犯尸罗。

yī rì suǒ fàn yì yīng wú liàng hé kuàngzhōng
一日所犯，亦应无量，何况终

shēn lì jié suǒ qǐ zhī zuì gèng bù kě yán
身历劫，所起之罪，更不可言

yǐ qiè yǐ wǔ jiè yán zhī shí rén jiǔ fàn
矣。且以五戒言之，十人九犯，

shǎo lòu duō cáng wǔ jiè míng wéi yōu pó sè
少露多藏。五戒名为优婆塞

jiè shàng bù jù zú hé kuàng shā mí bǐ
戒，尚不具足，何况沙弥、比

qiū pú sà děng jiè yòu bù bì yán yǐ
丘、菩萨等戒，又不必言矣。

wèn qí míng zé yuē wǒ bǐ qiū yě wèn qí
问其名，则曰我比丘也；问其

shí zé shàng bù zú wéi yōu pó sāi yě qǐ
实，则尚不足为优婆塞也，岂

bù kě kuì zāi dāng zhī fó jiè bù shòu zé
不可愧哉！当知佛戒不受则

yǐ shòu zé bù kě huǐ fàn bú fàn zé yǐ
已，受则不可毁犯；不犯则已，

fàn zé zhōng bì duò luò ruò fēi zì mǐn mǐn
犯则终必堕落。若非自慙慙

tā zì shāngshāng tā shēn kǒu bìng qiè shēng
他，自伤伤他，身口并切，声

lèi jù xià pǔ yǔ zhòngshēng qiú āi chàn huǐ
泪俱下，普与众生，求哀忏悔，

zé qiān shēng wàn jié è bào nán táo shì wéi
则千生万劫，恶报难逃。是为

fā pú tí xīn dì bā yīn yuán yě
发菩提心第八因缘也。

yún hé qiú shēng jìng tǔ wèi zài cǐ tǔ
云何求生净土？谓在此土

xiū xíng qí jìn dào yě nán bǐ tǔ wǎngshēng
修行，其进道也难；彼土往生，

qí chéng fó yě yì yì gù yī shēng kě zhì
其成佛也易。易故一生可致，

nán gù lěi jié wèi chéng shì yǐ wǎngshèng qián
难故累劫未成。是以往圣前

xián rén rén qū xiàng qiān jīng wàn lùn chù
贤，人人趣向；千经万论，处

chù zhǐ guī mò shì xiū xíng wú yuè yú cǐ
处指归。末世修行，无越于此。

rán jīng chēngshǎo shàn bù shēng duō fú nǎi zhì
然经称少善不生，多福乃致。

yán duō fú zé mò ruò zhí chí míng hào yán
言多福，则莫若执持名号；言

duō shàn zé mò ruò fā guǎng dà xīn shì yǐ
多善，则莫若发广大心。是以

zàn chí shèng hào shèng yú bù shī bǎi nián yī
暂持圣号，胜于布施百年；一

fā dà xīn chāo guò xiū xíng lì jié gài niàn
发大心，超过修行历劫。盖念

fó běn qī zuò fó dà xīn bù fā zé suī
佛本期作佛，大心不发，则虽

niàn xī wéi fā xīn yuán wèi xiū xíng jìng tǔ
念奚为？发心原为修行，净土

bù shēng zé suī fā yì tuì shì zé xià pú
不生，则虽发易退。是则下菩

tí zhǒng gēng yǐ niàn fó zhī lí dào guǒ zì
提种，耕以念佛之犁，道果自

rán zēngzhǎng chéng dà yuàn chuán rù yú jìng tǔ
然增长；乘大愿船，入于净土

zhī hǎi xī fāng jué dìng wǎngshēng shì wéi fā
之海，西方决定往生。是为发

pú tí xīn dì jiǔ yīn yuán yě
菩提心第九因缘也。

yún hé lìng zhèng fǎ jiǔ zhù wèi wǒ shì
云何令正法久住？谓我世

zūn wú liàng jié lái wèi wǒ děng gù xiū
尊，无量劫来，为我等故，修

pú tí dào nán xíng néng xíng nán rěn néng rěn
菩提道，难行能行，难忍能忍，

yīn yuán guǒ mǎn suì zhì chéng fó jì chéng fó
因圆果满，遂致成佛。既成佛

yǐ huà yuán zhōu qì rù yú niè pán zhèng
已，化缘周讫，入于涅槃。正

fǎ xiàng fǎ jiē yǐ miè jìn jǐn cún mò fǎ
法像法，皆已灭尽，仅存末法，

yǒu jiào wú rén xié zhèng bù fēn shì fēi mò
有教无人。邪正不分，是非莫

biàn jìng zhēng rén wǒ jìn zhú lì míng jǔ
辨；竞争人我，尽逐利名。举

mù tāo tāo tiān xià jiē shì bù zhī fó shì
目滔滔，天下皆是。不知佛是

hé rén ? fǎ shì hé yì ? sēng shì hé
何人？法是何义？僧是何

míng ? shuāi cán zhì cǐ , dài bù rěn yán měi
名？衰残至此，殆不忍言；每

yī sī jí bù jué lèi xià wǒ wéi fó zǐ ,
一思及，不觉泪下！我为佛子，

bù néng bào ēn nèi wú yì yú jǐ wài wú
不能报恩。内无益于己，外无

yì yú rén shēng wú yì yú shí sǐ wú yì
益于人；生无益于时，死无益

yú hòu tiān suī gāo bù néng fù wǒ dì
于后。天虽高，不能覆我；地

suī hòu bù néng zài wǒ jí zhòng zuì rén ,
虽厚，不能载我。极重罪人，

fēi wǒ ér shuí yóu shì tòng bù kě rěn jì
非我而谁？由是痛不可忍，计

wú suǒ chū dùn wàng bǐ lòu hū fā dà xīn
无所出，顿忘鄙陋，忽发大心。

suī bù néng wǎn huí mò yùn yú cǐ shí jué dāng
虽不能挽回末运于此时，决当

tú hù chí zhèng fǎ yú lái shì shì gù xié zhū
图护持正法于来世。是故偕诸

shàn yǒu tóng dào dào chǎng shù wéi chàn mó
善友，同到道场，述为忏摩，

jiàn zī fǎ huì fā sì shí bā zhī dà yuàn
建兹法会。发四十八之大愿，

yuàn yuàn dù shēng qī bǎi qiān jié zhī shēn xīn
愿愿度生；期百千劫之深心，

xīn xīn zuò fó cóng yú jīn rì jìn wèi lái
心心作佛。从于今日，尽未来

jì bì cǐ yī xíng shì guī ān yǎng jì
际，毕此一形，誓归安养，既

dēng jiǔ pǐn huí rù suō pó bǐ dé fó rì
登九品，回入娑婆。俾得佛日

chóng huī fǎ mén zài chǎn sēng hǎi chéng qīng yú
重辉，法门再阐，僧海澄清于

cǐ jiè rén mín bèi huà yú dōng fāng jié yùn
此界，人民被化于东方，劫运

wéi zhī gèng yán zhèng fǎ dé yǐ jiǔ zhù cǐ
为之更延，正法得以久住。此

zé qū qū zhēn shí kǔ xīn shì wéi fā pú tí
则区区真实苦心。是为发菩提

xīn dì shí yīn yuán yě
心第十因缘也。

rú shì shí yuán bèi shí bā fǎ zhōu zhī
如是十缘备识，八法周知，

zé qù xiàng yǒu mén kāi fā yǒu dì xiāng yǔ
则趣向有门，开发有地。相与

dé cǐ rén shēn jū yú huá xià liù gēn wú
得此人身，居于华夏，六根无

yàng sì dà qīng ān jù yǒu xìn xīn xìng
恙，四大轻安，具有信心，幸

wú mó zhàng kuàng jīn wǒ děng yòu dé chū jiā
无魔障。况今我等，又得出家，

yòu shòu jù jiè yòu yù dào chǎng yòu wén fó
又受具戒，又遇道场，又闻佛

fǎ yòu zhān shè lì yòu xiū chàn fǎ yòu
法，又瞻舍利，又修忏法，又

zhí shàn yǒu yòu jù shèngyuán bù yú jīn rì
值善友，又具胜缘。不于今日

fā cǐ dà xīn gèng dài hé rì wéi yuàn dà
发此大心，更待何日？惟愿大

zhòng mǐn wǒ yú chéng lián wǒ kǔ zhì tóng
众，愍我愚诚，怜我苦志，同

lì cǐ yuàn tóng fā shì xīn wèi fā zhě jīn
立此愿，同发是心。未发者今

fā yǐ fā zhě zēngzhǎng yǐ zēngzhǎng zhě
发，已发者增长，已增长者，

jīn lìng xiāng xù wù wèi nán ér tuì qiè wù
今令相续。勿畏难而退怯，勿

shì yì ér qīng fú wù yù sù ér bù jiǔ
视易而轻浮；勿欲速而不久

cháng wù xiè dài ér wú yǒngměng wù wěi mǐ
长，勿懈怠而无勇猛。勿委靡

ér bú zhèn qǐ wù yīn xún ér gèng qī dài
而不振起，勿因循而更期待；

wù yīn yú dùn ér yī xiàng wú xīn wù yǐ gēn
勿因愚钝而一向无心，勿以根

qiǎn ér zì bǐ wú fēn pì zhū zhòng shù zhòng
浅而自鄙无分。譬诸种树，种

jiǔ zé gēn qiǎn ér rì shēn yòu rú mó dāo
久则根浅而日深；又如磨刀，

mó jiǔ zé dāo dùn ér chéng lì qǐ kě yīn qiǎn
磨久则刀钝而成利。岂可因浅

wù zhòng rèn qí zì kū yīn dùn fú mó
勿种，任其自枯？因钝弗磨，

zhì zhī wú yòng yòu ruò yǐ xiū xíng wéi
置之无用？又，若以修行为

kǔ zé bù zhī xiè dài yóu kǔ xiū xíng zé
苦，则不知懈怠尤苦。修行则

qín láo zàn shí ān lè yǒng jié xiè dài zé
勤劳暂时，安乐永劫；懈怠则

tōu ān yī shì shòu kǔ duō shēng kuàng hū yǐ
偷安一世，受苦多生。况乎以

jìng tǔ wéi zhōu háng zé hé chóu tuì zhuǎn yòu
净土为舟航，则何愁退转？又

dé wú shēng wéi rěn lì zé hé lǜ jiān nán
得无生为忍力，则何虑艰难？

dāng zhī dì yù zuì rén shàng fā pú tí yú wǎng
当知地狱罪人，尚发菩提于往

jié qǐ kě rén lún fó zǐ bù lì dà yuàn
劫；岂可人伦佛子，不立大愿

yú jīn shēng wú shǐ hūn mí wǎng zhě jì bù
于今生？无始昏迷，往者既不

kě jiàn ér jīn jué wù jiāng lái yóu shàng kě
可谏；而今觉悟，将来犹尚可

zhuī rán mí ér wèi wù gù kě āi lián
追。然迷而未悟，固可哀怜；

gǒu zhī ér bù xíng yóu wéi tòng xī ruò jù
苟知而不行，尤为痛惜。若惧

dì yù zhī kǔ zé jīng jìn zì shēng ruò niàn
地狱之苦，则精进自生；若念

wú cháng zhī sù zé xiè dài bù qǐ yòu xū
无常之速，则懈怠不起。又须

yǐ fó fǎ wéi biān cè shàn yǒu wéi tí xié
以佛法为鞭策，善友为提携，

zào cì fú lí zhōngshēn yī lài zé wú tuì
造次弗离，终身依赖，则无退

shī zhī yú yǐ wù yán yī niàn qīng wēi wù
失之虞矣。勿言一念轻微，勿

wèi xū yuàn wú yì xīn zhēn zé shì shí yuàn
谓虚愿无益；心真则事实，愿

guǎng zé xíng shēn xū kōng fēi dà xīn wáng wéi
广则行深。虚空非大，心王为

dà jīn gāng fēi jiān yuàn lì zuì jiān dà
大；金刚非坚，愿力最坚。大

zhòng chéng néng bù qì wǒ yǔ zé pú tí juàn
众 诚 能 不 弃 我 语 ， 则 菩 提 眷

shǔ cóng cǐ lián yīn lián shè zōng méng zì
属 ， 从 此 联 姻 ； 莲 社 宗 盟 ， 自

jīn dì hǎo suǒ yuàn tóng shēng jìng tǔ tóng jiàn
今 缔 好 。 所 愿 同 生 净 土 ， 同 见

mí tuó tóng huà zhòng shēng tóng chéng zhèng jué
弥 陀 ， 同 化 众 生 ， 同 成 正 觉 ，

zé ān zhī wèi lái sān shí èr xiàng bǎi fú
则 安 知 未 来 三 十 二 相 ， 百 福

zhuāng yán bù cóng jīn rì fā xīn lì yuàn ér
庄 严 ， 不 从 今 日 发 心 立 愿 而

shǐ yě yuàn yǔ dà zhòng gòng miǎn zhī xìng shèn
始 也 。 愿 与 大 众 共 勉 之 。 幸 甚 ！

xìng shèn
幸 甚 ！

劝发菩提心文（终）

xī fāng fā yuàn wén
西方发愿文

míng lián chí dà shī zuò
[明] 莲池大师 作

qǐ shǒu xī fāng ān lè guó jiē yǐn zhòng
稽首西方安乐国，接引众

shēng dà dǎo shī wǒ jīn fā yuàn yuàn wǎng shēng
生大导师。我今发愿愿往生，

wéi yuàn cí bēi āi shè shòu
惟愿慈悲哀摄受。

dì zǐ mǒu jiǎ zhòngděng pǔ wèi sì
弟子某甲（众等），普为四

ēn sān yǒu fǎ jiè zhòngshēng qiú yú zhū fó
恩三有、法界众生，求于诸佛

yī chéng wú shàng pú tí dào gù zhuān xīn chí
一乘无上菩提道故，专心持

niàn ā mí tuó fó wàn dé hóng míng qī shēng jìng
念阿弥陀佛万德洪名，期生净

tǔ yòu yǐ yè zhòng fú qīng zhàngshēn huì qiǎn
土。又以业重福轻，障深慧浅，

rǎn xīn yì chì jìng dé nán chéng jīn yú fó
染心易炽，净德难成。今于佛

qián qiào qín wǔ tǐ pī lì yī xīn tóu
前，翘勤五体，披沥一心，投

chéng chàn huī wǒ jí zhòngshēng kuàng jié zhì
诚忏悔。我及众生，旷劫至

jīn mí běn jìng xīn zòng tān chén chī rǎn
今，迷本净心，纵贪瞋痴。染

huì sān yè wú liàng wú biān suǒ zuò zuì gòu
秽三业，无量无边。所作罪垢，

wú liàng wú biān suǒ jié yuān yè yuàn xī xiāo
无量无边。所结冤业，愿悉消

miè cóng yú jīn rì lì shēn shì yuàn yuǎn
灭。从于今日，立深誓愿，远

lí è fǎ shì bù gèng zào qín xiū shèng dào
离恶法，誓不更造；勤修圣道，

shì bù tuì duò   shì chéngzhèng jué   shì dù zhòng
誓不退惰；誓成正觉；誓度众

shēng   ā mí tuó fó   yǐ cí bēi yuàn lì
生。阿弥陀佛，以慈悲愿力，

dāngzhèng zhī wǒ   dāng āi mǐn wǒ   dāng jiā bèi
当证知我，当哀愍我，当加被

wǒ   yuàn chán guān zhī zhōng   mèng mèi zhī jì
我。愿禅观之中，梦寐之际，

dé jiàn ā mí tuó fó jīn sè zhī shēn   dé lì
得见阿弥陀佛金色之身，得历

ā mí tuó fó bǎo yán zhī tǔ   dé méng ā mí
阿弥陀佛宝严之土，得蒙阿弥

tuó fó gān lù guàn dǐng   guāngmíng zhào shēn   shǒu
陀佛甘露灌顶，光明照身，手

mó wǒ tóu   yī fù wǒ tǐ   shǐ wǒ sù zhàng
摩我头，衣覆我体。使我宿障

zì chú   shàn gēn zēngcháng   jí kōng fán nǎo
自除，善根增长。疾空烦恼，

dùn pò wú míng yuán jué miào xīn kuò rán kāi
顿破无明。圆觉妙心，廓然开

wù jì guāngzhēn jìng cháng dé xiàn qián zhì
悟。寂光真境，常得现前。至

yú lín yù mìngzhōng yù zhī shí zhì shēn wú
于临欲命终，预知时至。身无

yī qiè bìng kǔ è nàn xīn wú yī qiè tān liàn
一切病苦厄难，心无一切贪恋

mí huò zhū gēn yuè yù zhèng niàn fēn míng
迷惑。诸根悦豫，正念分明。

shè bào ān xiáng rú rù chán dìng ā mí tuó
舍报安详，如入禅定。阿弥陀

fó yǔ guān yīn shì zhì zhū shèng xián zhòng
佛，与观音、势至、诸圣贤众，

fàng guāng jiē yǐn chuí shǒu tí xié lóu gé chuáng
放光接引，垂手提携。楼阁幢

fān yì xiāng tiān yuè xī fāng shèng jìng zhāo
幡，异香天乐，西方圣境，昭

shì mù qián lìng zhū zhòngshēng jiàn zhě wén zhě
示目前。令诸众生，见者闻者，

huān xǐ gǎn tàn fā pú tí xīn wǒ yú ěr
欢喜感叹，发菩提心。我于尔

shí chéng jīn gāng tái suí cóng fó hòu rú
时，乘金刚台，随从佛后，如

tán zhǐ qǐng shēng jí lè guó qī bǎo chí nèi
弹指顷，生极乐国，七宝池内，

shèng lián huā zhōng huā kāi jiàn fó jiàn zhū pú
胜莲华中。花开见佛，见诸菩

sà wén miào fǎ yīn huò wú shēng rěn yú
萨，闻妙法音，获无生忍。于

xū yú jiān chéng shì zhū fó qīn méngshòu jì
须臾间，承事诸佛，亲蒙授记。

dé shòu jì yǐ sān shēn sì zhì wǔ yǎn liù
得授记已，三身四智，五眼六

tōng wú liàng bǎi qiān tuó luó ní mén yī qiè
通，无量百千陀罗尼门，一切

gōng dé   jiē xī chéng jiù   rán hòu bù wéi ān
功德，皆悉成就。然后不违安

yǎng   huí rù suō pó   fēn shēn wú shù   biàn
养，回入娑婆。分身无数，遍

shí fāng chà   yǐ bù kě sī yì zì zài shén
十方刹。以不可思议自在神

lì   zhǒngzhǒng fāng biàn   dù tuō zhòngshēng   xián
力，种种方便，度脱众生。咸

lìng lí rǎn   huán dé jìng xīn   tóngshēng xī fāng
令离染，还得净心。同生西方，

rù bù tuì dì   rú shì dà yuàn   shì jiè wú
入不退地。如是大愿，世界无

jìn   zhòngshēng wú jìn   yè jí fán nǎo yī qiè
尽，众生无尽，业及烦恼一切

wú jìn   wǒ yuàn wú jìn   yuàn jīn lǐ fó
无尽，我愿无尽。愿今礼佛、

fā yuàn   xiū chí gōng dé   huí shī yǒu qíng
发愿、修持功德，回施有情。

sì ēn zǒng bào sān yǒu qí zī fǎ jiè zhòng
四恩总报，三有齐资。法界众

shēng tóng yuánzhǒng zhì
生，同圆种智。

印光大师开示

敦伦尽分 闲邪存诚
老实念佛 求生净土

无论在家出家。必须上敬下和。忍人所不能忍。行人所不能行。代人之劳。成人之美。静坐常思己过。闲谈不论人非。行住坐卧。穿衣吃饭。从朝至暮。从暮至朝。一句佛号。不令间断。或小声念。或默念。除念佛外。不起别念。若或妄念一起。当下就要教他消灭。常生惭愧之心及忏悔心。纵有修持。总觉我工夫很浅。不自矜夸。只管自家。不管人家。只看好样子。不看坏样子。看一切人都是菩萨。唯我一人实是凡夫。果能依我所说修行。决定可生西方极乐世界。

净宗修学五个科目

三福、六和、三学、六度、普贤十愿

净业三福：

一者，孝养父母，奉事师长，慈心不杀，修十善业

二者，受持三皈，具足众戒，不犯威仪

三者，发菩提心，深信因果，读诵大乘，劝进行者

六和敬：

一者，见和同解 二者，戒和同修 三者，身和同住

四者，口和无争 五者，意和同悦 六者，利和同均

三学：

戒，定，慧

六度：

布施，持戒，忍辱，精进，禅定，般若

普贤十愿：

一者，礼敬诸佛 二者，称赞如来 三者，广修供养

四者，忏悔业障 五者，随喜功德 六者，请转法轮

七者，请佛住世 八者，常随佛学 九者，恒顺众生

十者，普皆回向

普贤警众偈：

是日已过，命亦随减，如少水鱼，斯有何乐。 大众，当勤
精进，如救头燃，但念无常，慎勿放逸。